

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«СУЧАСНИЙ ВІТРАЖ»

підготовки другого (магістерського) рівня

спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво,

декоративне мистецтво, реставрація»

Силабус вибіркового освітнього компонента «СУЧАСНИЙ ВІТРАЖ» підготовки магістра, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», за освітньою програмою «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Розробник: Берлач Олександр Павлович, кандидат архітектури, доцент кафедри образотворчого мистецтва

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Каленюк О. М.)

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

Протокол № 4 від 28. 10. 2022 р.

Завідувач кафедри:

Каленюк О. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	02 - Культура і Мистецтво 023 - Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація Другий (магістерський) рівень	Вибіркова 4
Кількість годин 120 Кредити 4		Рік навчання 2
		Семестр 2
		Лекції 10
		Практичні 14 год.
ІНДЗ немає		Самостійна робота 88
	Консультації 8	
Мова навчання	українська	Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача

ПІП
Науковий ступінь кандидат архітектури
Вчене звання доцент
Посада доцент кафедри образотворчого мистецтва
Контактна інформація: тел. **0508605951**, ел. адреса: sasha.berlach@gmail.com
Дні занять <https://vnu.edu.ua/uk/faculties-and-institutions/fakultet-kulturi-i-mistectv>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Предметом вивчення освітнього компонента є конструктивні, колористичні та техніко-технологічні особливості та закономірності виготовлення сучасного вітражу в його техниках, місце вітражу в інтер'єрах та екстер'єрах сучасної архітектури. Його використання носить функціональний і естетичний характер. Призначення вітражів різноманітне: вони є багатою декоративною прикрасою будівель і окремих приміщень. Завдяки своїй здатності пропускати світло, площа вітража може служити прекрасним прийомом зонування, що не порушує цілісності сприйняття простору. Тільки вітраж здатний створити мінливу і непередбачувану гру світла.

Вивчення технік і технологій виконання має будуватись на невід'ємному зв'язку всіх елементів зображувальної мови: композиції, тонових, кольорових, пластичних, просторових співвідношень. Вся система навчання повинна сприяти розвитку образного і абстрактного мислення студентів, вихованню творчого професіонала. Основою викладання дисципліни є технічне виконання картонів та безпосередня робота в матеріалі. Кожне наступне завдання ускладнюється по зростаючій за методом послідовного засвоєння закономірностей системи навчання.

Цей курс використовуватиме поєднання лекційних, практичних занять і самостійної роботи.

2. **Пререквізити** вивчення ОК ґрунтується на базових знаннях історії образотворчого мистецтва.

Постреквізити: «Кваліфікаційна робота».

Мета освітнього компонента – вивчення специфіки мистецтва вітражу, які необхідно враховувати під час виготовлення проектної частини (ескізи, картони) та у процесі виготовлення вітражної продукції в матеріалі.

Завданням є засвоєння системи відповідних знань у галузі проектування та виготовлення сучасного вітражу:

- вивчити історію розвитку віражного мистецтва в контексті зміни стилів, зокрема в архітектурі (сакральної, світської);
- аналізувати стилістичні та типологічні ознаки основних періодів історії вітражу;
- вміти проектувати та виготовляти сучасний вітраж;
- при допомозі основних матеріалів (листова скло, свинець та ін.), створити виразний художній образ чи оригінальну об'ємно-просторову композицію;
- раціонально використовувати техніко-технологічні знання у проектній та виробничій практиці;
- уміти застосовувати специфічні особливості виготовлення вітражів (конструктивно-композиційні, колористичні, техніко-технологічні) у практиці;
- добре володіти основами художньо-образної мови та виражальними можливостями відповідних матеріалів, різними видами художніх технік та технологій;
- застосовувати набуті знання у власних дослідженнях, творчих пошуках, проектних роботах.

Для фахового знання в області вітражу студентам необхідно вивчити та усвідомити усі аспекти даного предмету, професійно володіти теоретичними та практичними знаннями, основними вміннями і навичками щодо створення мистецтва сучасного вітражу

3. Результати навчання (компетентності):

3.1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

4. Результати навчання (компетентності):

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Сучасний вітраж», здобувачі повинні набути таких компетентностей (ЗК – загальні компоненти, СК – спеціальні компоненти):

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК 1. Здатність переосмислювати базові знання з композиції, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.

СК 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

СК 9. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та декоративного мистецтва.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Сучасний вітраж», від здобувачів очікуються такі програмні результати навчання (ПР):

ПР 05. Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті та музейній справах.

ПР 06. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу.

ПР 11. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основні принципи розвитку сучасного візуального мистецтва.

5. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Предмет історії вітражу – як важлива складова історії декоративного та монументального мистецтва.						
Тема 1. Вітраж в контексті розвитку архітектури, монументального мистецтва, створення інтер'єрів.	14	4		8	2	IPC/5
Разом за модулем 1	14	4		8	2	5
Змістовий модуль 2. Технологічні особливості створення вітражу.						
Тема 2. Особливості створення сучасного вітражу.	55	6	6	40	3	IPC/15
Тема 3. Традиційні і новаторські методи виготовлення вітражної продукції.	51		8	40	3	IPC/20
Разом за модулем 2	106	6	14	80	6	IPC/35
Види підсумкових робіт						Бал
КР						КР/60
Всього годин/балів	120	10	14	88	8	100

*Форма контролю: IPC – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, КР – контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна та творча робота студентів має на меті засвоєння умінь та навичок в роботі з вітражем, поглиблення та розширення знань з декоративно - прикладного мистецтва, сприяє творчому мисленню, втіленню творчих задумів в матеріалі.

Теми для самостійного опрацювання:

Тема 1. Вітраж в контексті розвитку архітектури, монументального мистецтва, творення інтер'єрів.

Тема 2. Особливості створення сучасного вітражу.

Тема 3. Традиційні і новаторські методи виготовлення вітражної продукції.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента (щодо відвідування занять.)

Відвідування занять студентами є обов'язковими, допускаються пропуски занять з поважних причин (хвороба студента, сімейні обставини).

Теми пропущених занять повинні бути відпрацьовані студентом самостійно і здані викладачу.

Політика щодо академічної доброчесності.

Виконання практичних завдань повинно бути повністю самостійним. Очікується, що студенти будуть дотримуватись етичних норм та не допускати обману та плагіату. Обман та плагіат включають подання робіт, які не є особистими розробками, копіювання чужих ідей без відповідного цитування. За наявності плагіату робота оцінюється на 50% нижче, за повторне використання плагіату студент не допускається до сесії; за несвоєчасне виконання поставленого завдання оцінка знижується на 10%. Виконання картонів, проектів, ескізів для закріплення знань, умінь і навичок є обов'язковим. Додаткова кількість якісно виконаних ескізів, картонів під час самостійної роботи впливає на оцінювання на користь студента. Всі опрацьовані теми поточного і підсумкового контролю, оприлюднюються на перегляд та оцінюються. Перший змістовий модуль поточного контролю оцінюється у 5 балів. Завдання наступного модуля проводиться у формі (ІРС) і відповідно оцінюються у 15 та 20 балів за кожну тему.

Політика щодо дедлайнів(крайній термін) та перескладання.

Складання заліку проводиться в терміни визначені деканатом. Студенти які не з'явилися на залік з поважних причин, дозволяється перескладання в інший термін встановлений деканатом. Крайній термін складання заліку дозволяється деканатом тільки в присутності комісії з трьох чоловік включаючи викладача який вів заняття.

Неформальна освіта при викладанні дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до **2022 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки**

За умови підтвердження, що зміст майстер-класів (семінарів, курсів тощо) відповідає темам курсу, сертифікати участі в них (або інші підтверджуючі документи) будуть достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

V. Підсумковий контроль

Формою семестрового контролю з освітнього компонента «Сучасний вітраж» є залік.

Розподіл балів, що присвоюються студентам є сумою балів за виконання практичних завдань, самостійну роботу та контрольну роботу (КР).

У випадку не задовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, перездати якусь тему, додатково виконати картон, або роботу в іншій техніці з дотриманням технологічної карти відповідно до теми, яка вивчається).

Порядок проведення заліку відбувається у вигляді перегляду представлених здобувачем освіти виконаних завдань відповідно до поданих тем. Якщо здобувачем протягом семестру не було виконано програмні завдання, або якість робіт не відповідає позитивній оцінці, залік здійснюється у формі практичної роботи на тематику відповідного модуля.

Приклад завдання для практичної роботи в разі перескладання заліку: Вітраж. Техніко-технологічні особливості створення. Композиція ритмічних чергувань, або повторів.

При оцінюванні враховується розуміння принципів створення композиції, вміння грамотно використовувати конструктивні, колористичні та техніко - технологічні особливості, володіння технікою.

VI. Шкала оцінювання знань

здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 5 бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
-------------------------------------	-------------------------------

5	<p><i>“Відмінно”</i> – заслуговує студент, що має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці. Студент досконало володіє теоретичним матеріалом, самостійно поповнює свої знання, розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни, дотримується методичної послідовності виконання зображення, самостійно аналізує та komponує зображення в картоні, досконало розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), добре орієнтується в колірній палітрі, охайно та у відведений час виконує завдання.</p>
4	<p><i>“Дуже добре”</i> – заслуговує студент, що має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення. Студент добре володіє теоретичним матеріалом, розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни, дотримується методичної послідовності виконання завдання (технологічні карти), аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші, добре розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), добре орієнтується в колірній палітрі, охайно та у відведений час виконує завдання.</p> <p>Практичні роботи відповідають обраній темі, з незначними технічними недоліками.</p>
3	<p><i>“добре”</i> – заслуговує студент, що має належні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення. Студент не завжди орієнтується в теоретичному матеріалі, не завжди впевнено та відповідно застосовує поняття та терміни, дотримується технологічних прийомів виконання завдання під керівництвом викладача, аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші під керівництвом викладача, допускає помилки в конструктивному, колірному рішеннях, але розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), добре орієнтується в колірній палітрі, допускаючи не значних помилок, виконує завдання у відведений час.</p>

2	<p><i>«задовільно»</i> - заслуговує студент, що може продемонструвати теоретичні та практичні знання. Студент не орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, не дотримується техніко- технологічної послідовності виконання завдання, не вдало komponує зображення в аркуші, недостатньо орієнтується в колірній палітрі та допускається значних помилок у проектній діяльності, роботі над картонами, не охайно, зі значним запізненням виконує завдання.</p>
1	<p><i>«достатньо»</i> - заслуговує студент, що має слабкі теоретичні та практичні знання. Студент слабо орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, дотримується методичної послідовності виконання завдання під керівництвом викладача, не завжди вірно розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), допускаючи не значні помилки, орієнтується в колірній палітрі опосередковано, допускається значних помилок у техніко-технологічній послідовності виконання завдання, невчасно виконує завдання.</p>
0	<p><i>«Не задовільно»</i> - заслуговує студент, що має дуже слабкі теоретичні та практичні знання. Студент взагалі не орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, не дотримується конструктивної та техніко-технологічної послідовності виконання завдання. Відсутні елементарні поняття технології виконання завдання.</p>

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

<p>Оцінка за 15 бальною шкалою</p>	<p>Оцінка за національною шкалою</p>
--	--------------------------------------

14-15	<p><i>“Відмінно”</i> – заслуговує студент, що має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці. Студент досконало володіє теоретичним матеріалом, самостійно поповнює свої знання, розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни, дотримується методичної послідовності виконання зображення, самостійно аналізує та komponує зображення в картоні, досконало розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), добре орієнтується в колірній палітрі, охайно та у відведений час виконує завдання.</p>
12-13	<p><i>“Дуже добре”</i> – заслуговує студент, що має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення. Студент добре володіє теоретичним матеріалом, розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни, дотримується методичної послідовності виконання завдання (технологічні карти), аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші, добре розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), добре орієнтується в колірній палітрі, охайно та у відведений час виконує завдання.</p> <p>Практичні роботи відповідають обраній темі, з незначними технічними недоліками.</p>
10 -11	<p><i>“добре”</i> – заслуговує студент, що має належні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення. Студент не завжди орієнтується в теоретичному матеріалі, не завжди впевнено та відповідно застосовує поняття та терміни, дотримується технологічних прийомів виконання завдання під керівництвом викладача, аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші під керівництвом викладача, допускає помилки в конструктивному, колірному рішеннях, але розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), добре орієнтується в колірній палітрі, допускаючи не значних помилок, виконує завдання у відведений час.</p>

8-9	<p><i>«задовільно»</i> - заслуговує студент, що може продемонструвати теоретичні та практичні знання. Студент не орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, не дотримується техніко- технологічної послідовності виконання завдання, не вдало komponує зображення в аркуші, недостатньо орієнтується в колірній палітрі та допускається значних помилок у проектній діяльності, роботі над картонами, не охайно, зі значним запізненням виконує завдання.</p>
5-7	<p><i>«достатньо»</i> - заслуговує студент, що має слабкі теоретичні та практичні знання. Студент слабо орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, дотримується методичної послідовності виконання завдання під керівництвом викладача, не завжди вірно розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), допускаючи не значні помилки, орієнтується в колірній палітрі опосередковано, допускається значних помилок у техніко-технологічній послідовності виконання завдання, невчасно виконує завдання.</p>
1-4	<p><i>«Не задовільно»</i> - заслуговує студент, що має дуже слабкі теоретичні та практичні знання. Студент взагалі не орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, не дотримується конструктивної та техніко-технологічної послідовності виконання завдання. Відсутні елементарні поняття технології виконання завдання.</p>

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

<p>Оцінка за 20 бальною шкалою</p>	<p>Оцінка за національною шкалою</p>
--	--------------------------------------

18-20	<p><i>“Відмінно”</i> – заслуговує студент, що має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці. Студент досконало володіє теоретичним матеріалом, самостійно поповнює свої знання, розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни, дотримується методичної послідовності виконання зображення, самостійно аналізує та komponує зображення в картоні, досконало розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), добре орієнтується в колірній палітрі, охайно та у відведений час виконує завдання.</p>
15-17	<p><i>“Дуже добре”</i> – заслуговує студент, що має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення. Студент добре володіє теоретичним матеріалом, розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни, дотримується методичної послідовності виконання завдання (технологічні карти), аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші, добре розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), добре орієнтується в колірній палітрі, охайно та у відведений час виконує завдання. Практичні роботи відповідають обраній темі, з незначними технічними недоліками.</p>
12-14	<p><i>“добре”</i> – заслуговує студент, що має належні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення. Студент не завжди орієнтується в теоретичному матеріалі, не завжди впевнено та відповідно застосовує поняття та терміни, дотримується технологічних прийомів виконання завдання під керівництвом викладача, аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші під керівництвом викладача, допускає помилки в конструктивному, колірному рішеннях, але розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), добре орієнтується в колірній палітрі, допускаючи не значних помилок, виконує завдання у відведений час.</p>

10-11	«задовільно» - заслугоує студент, що може продемонструвати теоретичні та практичні знання. Студент не орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, не дотримується техніко- технологічної послідовності виконання завдання, не вдало komponує зображення в аркуші, недостатньо орієнтується в колірній палітрі та допускається значних помилок у проектній діяльності, роботі над картонами, не охайно, зі значним запізненням виконує завдання.
6-9	«достатньо» - заслугоує студент, що має слабкі теоретичні та практичні знання. Студент слабо орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, дотримується методичної послідовності виконання завдання під керівництвом викладача, не завжди вірно розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), допускаючи не значні помилки, орієнтується в колірній палітрі опосередковано, допускається значних помилок у техніко-технологічній послідовності виконання завдання, невчасно виконує завдання.
1-5	«Не задовільно» - заслугоує студент, що має дуже слабкі теоретичні та практичні знання. Студент взагалі не орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, не дотримується конструктивної та техніко-технологічної послідовності виконання завдання. Відсутні елементарні поняття технології виконання завдання.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 60 бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
54-60	«Відмінно» – творча робота технічно бездоганна, включає творчий підхід у композиційному і тональному трактуванні.
45-53	«Дуже добре» - творча робота відповідає обраній темі, технічна, з незначними недоліками.

35-44	«Добре» – Творча робота відповідає обраній темі, технічна, з недоліками.
25-34	«Задовільно» – заслуговує творча робота, що може продемонструвати теоретичні та практичні знання виконавця, але відповідає обраній темі та виконана не охайно із значною кількістю помилок.
20-24	«достатньо» - у роботі упущена суттєва сторона питання, необхідна допомога викладача, неточне розуміння змісту і значення термінів і понять, недостатнє використання їх у відповіді. Творча робота виконана на недостатньому художньому рівні. Технічно недосконала.
1-19	«Незадовільно» з можливістю повторного складання. Відсутнє розуміння тематики, невміння охарактеризувати суттєві сторони розв'язання завдання, студент не може пояснити приклади наведені викладачем. Практична частина не виконана. Відсутні елементарні поняття технології виконання .

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Берлач О. П. Малярські техніки, методи і прийоми в станковому живописі. Методичні рекомендації для студентів спеціальності 6.020200 “Образотворче мистецтво”. Луцьк, 2011. 68 с.
2. Берлач О. П. Засоби зображення предметів в перспективі: методичні рекомендації до виконання завдань самостійної роботи з курсу «Перспектива в образотворчому мистецтві». Луцьк. 2017. 12с.
3. Берлач О. П. Технологія розписного вітражу: методичні рекомендації для здобувачів першого бакалаврського рівня художньо-педагогічних спеціальностей. Луцьк: Волинська обласна друкарня. 2022. 22 с.
4. Берлач О.П., Тарасюк. І.І. Декоративно - пластичні мотиви архітектури будівель і споруд історичної частини міста Луцька. Харків. 2012. – С. 59-64.
<http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/11983>
5. Гах І. Вітражні імпрровізації львівської професійної асоціації художників-вітражистів «Вікно». Каталог виставки (вступна стаття). Львів: Малті - М. 2000. С. 3-7.
6. Гах І. Вітражі фірми Tiroler Glasmalerei und Mosaikanstalt у церквах Львова. Вісник Львівського Університету (мистецтвознавство). Львів, 2002. С.18-24.
7. Гах І. Становлення та розвиток класичного вітражу в інтер`єрі української сакральної архітектури XVI - XX ст. Народознавчі зошити. – Львів, 2003. С.10-12.
8. Гах І. Західноукраїнський вітраж ХХ. Минуле, сучасне, майбутнє. Манускрипт. Львів. 2017. С.38-44.
9. Тищенко Г. Пронин А. Вітражі в Україні. Харків. 2002. С. 32-41.
10. Тищенко О. Історія декоративно – прикладного мистецтва України (XIII– XVIII). К.:

Либідь, 1992. С. 31-37.

11.Шимчук М. Природа вітражу. – Львів: ЛАМ, 2001.- 75 с.